

Ośrodek Pomocy Społecznej
57-211 CIEPŁOWODY
Pl. A. Mickiewicza 2
tel./fax 748103562
NIP887-134-61-83 Regon005811677

Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciepłowodach

Pl. Adama Mickiewicza 2, 57-211 Ciepłowody

tel. 748 103 562

e-mail: ops@opscieplowody.pl

OPS Nr 0211.2.2020

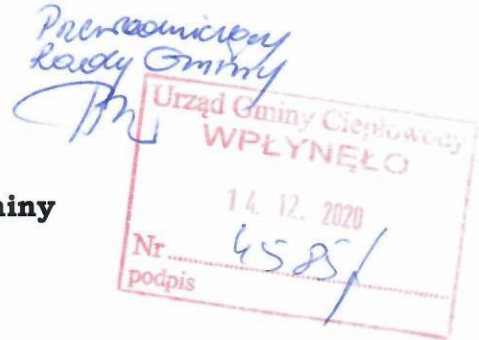
Ciepłowody, 14.12.2020 r.

Pan

Damian Cieślik

Przewodniczący Rady Gminy

Ciepłowody

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciepłowodach przedkłada Radzie Gminy Ciepłowody:

1. Roczne sprawozdanie z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Ciepłowody za 2019 r.

Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Ciepłowodach
Ewa Trąbka

Otrzymują:

1. Adresat

2. A/a

ROCZNE SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE CIEPŁOWODY ZA 2019 ROK

Spis treści	1
Wstęp	2
Misja, założenia strategii	3
Opis zrealizowanych działań w 2019 r.	3
Cel 1 : Pomoc osobom i rodzinom w zaspokajaniu podstawowych potrzeb bytowych	3
Cel 2 : Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	4
Cel 3 : Tworzenie warunków umożliwiający równy dostęp osobom niepełnosprawnym do życia zawodowego i społecznego	6
Cel 4 : Wspieranie rodzin niewydolnych wychowawczo	7
Cel 5 : Przeciwdziałanie uzależnieniom	8
Cel 6 : Ochrona przed przemocą w rodzinie	9
Cel 7 : Działania na rzecz osób starszych	10
Rekomendacje	11
Podsumowanie	12

Wstęp:

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Ciepłowody została opracowana na lata 2019 - 2034 i ma na celu uporządkowanie i podjęcie planowanych działań na rzecz najsłabszej grupy mieszkańców gminy.

Bazą wyjściową do sporządzenia strategii było: rozeznanie środowiska lokalnego, jego zasobów, potrzeb. Głównym podmiotem realizującym strategię jest Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Szkolno Przedszkolny, Ośrodek Zdrowia, Policja. Jednak realizacja wytyczonych zadań jest możliwa przy zaangażowaniu także samorządu terytorialnego, podmiotów gospodarczych, organizacji społecznych oraz społeczności lokalnych, m. in. Urząd Gminy Ciepłowody, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna, Powiatowy Urząd Pracy w Ząbkowicach Śląskich, organizacje pozarządowe i wyznaniowe.

Mocne i słabe strony oraz zagrożenia i szanse w gminie Ciepłowody :

Mocne strony: otwartość osób decyzyjnych na nowe rozwiązania, kwalifikacje kadry pracującej Ośrodka pomocy Społecznej, Oświaty, Ośrodka Zdrowia, możliwość korzystania z poradnictwa prawnego i psychologicznego, praca organizacji pozarządowych, Caritas, Straż Pożarna, Koło Gospodyń Wiejskich, szeroko prowadzona profilaktyka przez Ośrodek Zdrowia, Komisje do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zaspokajanie potrzeb bytowych dzieci z rodzin z problemami alkoholowymi, duży wachlarz zajęć pozalekcyjnych w szkole, bezpieczeństwo uczniów - monitoring, wymiana doświadczeń między pokoleniami- promocja środowiska przez Koło Gospodyń Wiejskich, nowe świetlice wiejskie, pozyskiwanie środków unijnych, stołówka szkolna- dożywianie dzieci, animator przy "ORLIKU", lokalny klub sportowy, rozwinięty zakres usług opiekuńczych, dostęp do Internetu, fundusz sołecki.

Słabe strony: bezrobocie, wzrost ilości osób niepełnosprawnych, starzenie się mieszkańców, wzrost liczby osób przewlekle chorych, brak lokali socjalnych, bariery architektoniczne w budynkach użyteczności publicznej, nasilające się zjawisko alkoholizmu, niż demograficzny, migracja mieszkańców, brak usług medycznych w tym specjalistycznych, limity Narodowego Funduszu Zdrowia, sprzedaż alkoholu dzieciom i osobom nietrzeźwym, mały sponsoring, zwiększa się liczba uczniów o indywidualnych potrzebach edukacyjnych, brak świetlicy działającej po lekcjach w poszczególnych sołectwach, duża liczba osób długotrwale bezrobotnych, bez kwalifikacji zawodowych.

Zagrożenia: choroby przewlekłe, niepełnosprawność, spadek liczby osób w wieku aktywności zawodowej, migracja, problemy emocjonalne dzieci i młodzieży, wzrost chorób społecznych, brak mieszkań socjalnych.

Szanse : poprawa rynku pracy, możliwość pozyskiwania środków unijnych, możliwość rozwoju w różnych kierunkach młodzieży szkolnej, możliwość korzystania z poradnictwa psychologicznego i prawnego, rozwój agroturystyki, większa świadomość społeczna, możliwość udziału w dobrach kulturalnych.

W skład zespołu monitorującego strategię powołani zostali przez Wójta Gminy Ciepłowody :

1. Ewa Trasper - Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciepłowodach,
2. Magdalena Tęśna- Pitner - Sekretarz Gminy,

3. Beata Lupa - Dyrektor Zespołu Szkolno Przedszkolnego w Ciepłowodach,
4. Ewa Bębenek-pedagog w ZSP w Ciepłowodach,
5. Ewelina Rosa - Przewodnicząca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
6. Katarzyna Król- Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego w Ciepłowodach.

Ewaluacja oparta jest na danych uzyskanych z bieżącej działalności Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Gminy, Szkoły, Przedszkola, Biblioteki, Zakładu Opieki Zdrowotnej, Policji oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespołu Interdyscyplinarnego. Instytucje te pracują z grupami szczególnego ryzyka, wobec których przypisano w Strategii cele operacyjne oraz poszczególne działania. Źródłami dodatkowymi są materiały: sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej za 2019 rok, ocena zasobów pomocy społecznej za 2019 rok, sprawozdanie z działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz realizacji Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2019 r., sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2019 r.

Misja: rozwój kapitału ludzkiego i społecznego, zabezpieczenie potrzeb społeczności lokalnej poprzez stworzenie warunków rozwoju i prawidłowego funkcjonowania systemu wsparcia społecznego.

Założenia strategii na lata 2019-2034 przedstawiają następujące cele:

1. Pomoc osobom i rodzinom w zaspokajaniu podstawowych potrzeb bytowych,
2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
3. Tworzenie warunków umożliwiający równy dostęp osobom niepełnosprawnym do życia zawodowego i społecznego,
4. Wspieranie rodzin niewydolnych wychowawczo,
5. Przeciwdziałanie uzależnieniom,
6. Ochrona przed przemocą w rodzinie,
7. Działania na rzecz osób starszych,

Opis realizowanych działań w 2019 r.:

Cel 1 : Pomoc osobom i rodzinom w zaspokajaniu podstawowych potrzeb bytowych

W ubiegłym roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciepłowodach realizował zadania z zakresu pomocy społecznej, udzielając świadczeń pieniężnych, pomocy usługowej, pracy socjalnej, pomocy rzeczowej i wsparcia środowiskowego. O ile dotychczas pojęcie „pomoc społeczna” powszechnie rozumiana głównie jako wsparcie finansowe i rzeczowe o tyle obecnie pomoc społeczna jest ukierunkowana na wszelkiego rodzaju działanie, zmierzające poprzez pracę socjalną do przezwyciężenia swoich własnych trudności określanych jako czasowe własnymi siłami, jedynie

przy niewielkim wsparciu finansowym.

Ośrodek Pomocy Społecznej przede wszystkim realizuje cele i zadania określone w przepisach ustawy o pomocy społecznej oraz przepisach wydanych na jej podstawie, w szczególności podejmuje działania zmierzające do zaspokajania niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, oraz w miarę możliwości do życiowego ich usamodzielnienia, a także integracji tych osób i rodzin ze środowiskiem.

W 2019 roku Ośrodek realizował zadania własne gminy i zadania zlecone z zakresu administracji rządowej oraz koordynował realizację zadań ujętych w gminnych programach.

Głównym zadaniem Ośrodka jest realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej:

- 1) wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- 2) realizacja rządowych programów pomocy społecznej.

W 2019 roku Ośrodek Pomocy Społecznej realizował także przekazane mu zadania wynikające z innych ustaw:

- 1) przyznawanie i wypłacanie dodatków mieszkaniowych,
- 2) przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych, wychowawczych i alimentacyjnych,
- 3) prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych,
- 4) należące do właściwości gminy z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej,
- 5) potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej,
- 6) przyznawanie „Kart Dużej Rodziny” ,
- 7) prowadzenie obsługi techniczno-organizacyjnej Zespołu Interdyscyplinarnego
- 8) przyznawanie i wypłacanie świadczeń " Dobry Start "

Cel 2 : Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Na terenie Ośrodka Pomocy Społecznej w 2019 roku odbywały się konsultacje u psycholog, oddelegowanej na podstawie porozumienia z Ośrodka Interwencji Kryzysowej z Bardo w I i III czwartek miesiąca w godzinach 10.00 do godziny 14.00.

Konsultacji udzielano : dzieciom z problemami, rodzicom mającym problemy opiekuńczo wychowawcze z dziećmi, rodzicom którzy są nieprzygotowani do pełnienia roli rodzica.

W indywidualnych przypadkach udzielano porad prawnych . Porad prawnych udzielał radca prawny zatrudniony w Urzędzie Gminy.

W 2019 r. działał Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla osób mających problem z uzależnieniem od alkoholu.

Konsultacje odbywały się w pierwszy i ostatni piątek miesiąca.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciepłowodach obejmuje swoim wsparciem populację osób chorujących psychicznie . Często to właśnie dzięki pomocy i zaangażowaniu pracowników Ośrodka osoby te mają możliwość uczestnictwa w życiu społecznym.

W Zespole Szkolno -Przedszkolnym w ramach działań na rzecz ochrony zdrowia psychicznego pedagog prowadził dla uczniów z zaburzeniami zajęcia socjoterapeutyczne, a psycholog zajęcia terapeutyczne. Szkoła współpracuje z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Ząbkowicach Śląskich. Zadaniem Poradni jest udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno – pedagogicznej, w tym pomocy logopedycznej oraz z zakresu integracji sensorycznej. Pomoc ta

polegała na wspomaganiu wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży, profilaktyce uzależnień i innych wychowawczych, terapii zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych, wspomaganiu wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny oraz szkoły.

Ośrodek Zdrowia w zakresie ochrony zdrowia psychicznego posiada stale dostępne materiały informacyjne oraz ulotki i broszury dotyczące promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym. W 2019 roku podczas badań lekarskich oraz bilansów zdrowia Lekarze diagnozowali zaburzenia rozwoju i kierowali rodziców do odpowiednich poradni. Pacjenci potrzebujący pomocy byli kierowani do odpowiednich placówek - udostępniano adresy oraz nr telefonów do nich. Współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej polegała na przekazywaniu informacji odnośnie pacjentów z zaburzeniami psychicznymi. Wystawianie przez lekarzy wniosków na usługi opiekuńcze oraz skierowań do odpowiednich Domów Pomocy Społecznej. Opieka Pielęgniarki Środowiskowej nad pacjentami polegająca na kontroli przyjmowanych leków, w razie konieczności dostarczane były recepty do domu pacjenta wymagającego leczenia.

Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Realizacja tych zadań jest prowadzona w formie gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Komisja swoje czynności opiera głównie na wnioskach złożonych przez Zespół Interdyscyplinarny, pracowników socjalnych, rodziny o przeprowadzenie rozmowy profilaktycznej i podjęcie działań w zakresie uzależnienia z daną osobą czy rodziną. Należy zaznaczyć, aby skutecznie podjąć leczenie odwykowe zależy to głównie od samej osoby zainteresowanej. Dlatego praca z osobami uzależnionymi wymaga ciągłej motywacji i wsparcia.

Na bieżąco prowadzona jest kampania informacyjna nt. działalności Zespołu Interdyscyplinarnego rozpowszechniana przez jego członków i Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciepłowodach.

Prowadzone są też, działania edukacyjne mające na celu wzmocnienie kompetencji wychowawczych rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą. Na terenie gminnych jednostek i instytucji dystrybuowane są ulotki i broszury informacyjne związane z tematyką przemocy w rodzinie, cyberprzemocy oraz problemu uzależnień, rozpowszechniono też, plakaty z informacjami o dostępnych formach pomocy. Ponadto, podnoszono kwalifikacje osób pracujących z rodzinami zagrożonymi problemem przemocy. W 2019 r. cztery osoby uczestniczyły w szkoleniu „Analiza kluczowych procedur we współpracy różnych jednostek pomocowych.

Ośrodek współpracował z urzędem pracy w zakresie rozpowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Ośrodek ma zawartą umowę w sprawie udostępniania danych osobowych pomiędzy Powiatowym Urzędem Pracy w Ząbkowicach Śl. a Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Ciepłowodach na rzecz partnerskiej współpracy przy korzystaniu z platformy komunikacyjnej umożliwiającej dwukierunkową wymianę danych dotyczących beneficjentów obszaru rynku pracy i pomocy społecznej na poziomie lokalnym.

Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi stały nabór kandydatów do bazy opiekunów prawnych osób całkowicie ubezwłasnowolnionych i kuratorów osób częściowo ubezwłasnowolnionych.

Ośrodek także zachęca rodziny do współpracy z asystentem rodziny we wspieraniu rodzin przeżywających trudności w zakresie opieki i wychowania dzieci. Pomoc i wspieranie tych rodzin wyrażać się będzie przyjęciem na siebie roli RODZINY WSPIERAJĄCEJ.

Cel 3 : Tworzenie warunków umożliwiający równy dostęp osobom niepełnosprawnym do życia zawodowego i społecznego

Zauważalny jest wzrost liczby osób dorosłych legitymujących się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności umiarkowanym lub znacznym, które nie nabyły uprawnień do otrzymania renty z tytułu niezdolności do pracy. Osoby wymienione korzystają z zasiłków stałych z tut. Ośrodka jeżeli dochód tych osób lub dochody na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego. W ostatnich latach można było zaobserwować wzrost zapotrzebowania mieszkańców gminy na dofinansowanie ze środków PFRON do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych.

Wzrasta liczba osób wypożyczających używany sprzęt rehabilitacyjny (wózki inwalidzkie, chodziki, łóżka ortopedyczne).

Można stwierdzić, że problem osób niepełnosprawnych stanowi jedną z ważniejszych kwestii społecznych na terenie Gminy Ciepłowody.

Problemami osób niepełnosprawnych z terenu Gminy Ciepłowody zajmują się :

OPS

PCPR

Ośrodek Zdrowia

Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy w Skoroszowicach

Stowarzyszenie Świętego Celestyna w Mikoszowie

Działania wymienionych instytucji i organizacji społecznych zmierzają do zabezpieczenia podstawowych potrzeb życiowych, likwidowanie barier architektonicznych, rehabilitacji, integracji ze środowiskiem.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciepłowodach zgłosił się do projektu pt. "System Obsługi Wsparcia Finansowanego ze środków PFRON", mającego na celu usprawnienie procesu aplikowania o środki PFRON za pomocą ogólnopolskiego systemu informatycznego SOW.

System Obsługi Wsparcia to nowoczesna platforma, za pomocą której Osoby Niepełnosprawne i jednostki działające na ich rzecz mogą składać wnioski o dofinansowanie ze środków PFRON będące w gestii Jednostek Samorządu Terytorialnego, po raz pierwszy bez wychodzenia z domu. Ośrodek prowadzi stałą aktywizację rodzin osób niepełnosprawnych na rzecz zapewnienia opieki swoim najbliższym, zapewnienia opiekę osobom niepełnosprawnym w środowisku domowym, świadczenie usług opiekuńczych

Zadania z zakresu ochrony zdrowia mieszkańców gminy realizuje Gminny Ośrodek Zdrowia. Gminny Ośrodek Zdrowia udziela ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej .

Takimi świadczeniami są :

- badania i porady lekarskie
- leczenie mieszkańców
- rehabilitacja lecznicza
- opieka nad kobietą ciężarną oraz noworodkiem
- szczepienia ochronne i inne działania zapobiegawcze
- działania diagnostyczne i analityki medycznej
- opieka nad zdrowym dzieckiem
- pielęgnacja chorych
- pielęgnacja niepełnosprawnych i opieka nad nimi

- orzekanie i opiniowanie o stanie zdrowia
  - zapobieganie powstaniu urazów i chorób poprzez działanie profilaktyczne
  - czynności z zakresu zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.
- Gminny Ośrodek Zdrowia prowadzi usługi medyczne w ramach ambulatoryjnej opieki specjalistycznej .

Są to następujące rodzaje usług :

- prowadzenie ćwiczeń i korygowanie wad wymowy u dzieci, młodzieży,
- opiniowanie o prowadzonej terapii logopedycznej,
- praca korekcyjno- kompensacyjna u dorosłych z problemami afatycznymi

Cel 4 : Wspieranie rodzin niewydolnych wychowawczo

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie: pracy z rodziną, pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem, zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego

Powyższe cele realizowane były w 2019 roku następująco: wywiad środowiskowy w rodzinie, pracę socjalną polegającą na rozpoznaniu deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci, ocenę sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym oraz konsultacjach ze specjalistami, pedagogami, psychologiem w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcjonalność rodziny, zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej. w ZSP w : wspieranie uczniów mających problemy z nauką(konsultacje, zajęcia wyrównawcze, praca z nauczycielem, pomoc pedagoga, logopedy, psychologa, poradnictwo specjalistyczne, praca z rodzicem dziecka); wspieranie i promocję uczniów uzdolnionych ; wypracowywanie procedury wyróżniania, nagradzania i monitoringu rozwoju dzieci i młodzieży. Uczniowie otrzymali stypendia szkolne za wyniki w nauce i osiągnięcia sportowe za I i II semestr. stypendia szkolne przyznawane dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie w szczególności gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy uczeń pochodzi z rodziny niepełnej. W okresie od stycznia do czerwca 2019 rok zostało przyznanych dla 9 uczniów na łączną kwotę 8.916,00 zł. W okresie od września do grudnia zostało złożonych 22 wnioski z czego przyznano 19 stypendiów na łączną kwotę 7.600,00 zł. program dożywiania - ogółem koszt tego zadania w 2019 roku to kwota: 12 407 zł, z tego środki finansowe w kwocie: 6 582 zł otrzymaliśmy od Wojewody Dolnośląskiego, pozostała część środków finansowych w kwocie: 5 825 zł to środki własne gminy, które stanowiły 46,94 % udziału środków własnych, do ogólnych kosztów tego zadania. Rzeczywista liczba osób objęta ogółem Programem - 29. W tym dzieci i uczniów 11, osób dorosłych 18. kolonie letnie – w wypoczynku letnim nad morzem w okresie wakacji skorzystało 10 dzieci. Organizatorem wypoczynku było Kuratorium Oświaty we Wrocławiu. Kolonie letnie odbywały się w miejscowości Międzywodzie w Ośrodku Wypoczynkowo „Bursztyn” od 5 sierpnia 2019 roku do 18 sierpnia 2019 roku. umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny dostęp do konsultacji psychologicznych, pedagogicznych, radcy prawnego, konsultanta ds. uzależnień. podniesienie kompetencji i kwalifikacji zawodowych osób pracujących na rzecz rodzin poprzez udział w szkoleniach, systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, motywowanie członków rodzin do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji, pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w prawidłowym funkcjonowaniu. organizowanie i finansowanie warsztatów zajęć profilaktycznych w szkołach i świetlicach, oferty zajęć w pracowniach warsztatowych w budynku GOKiP oraz na świetlicach wiejskich. W minionym roku odbywały się warsztaty w pracowni modelarskiej, kulinarnej, plastycznej i ceramicznej. Podczas ferii letnich i zimowych organizowane były także

różnorodne warsztaty na świetlicach wiejskich. GOKiP był także organizatorem obchodów Rocznicy odzyskania Niepodległości, gminnego Dnia Dziecka, Dożynek Gminnych, imprez plenerowych, zawodów latawcowych, biegu Szlakiem Legend Gminy Ciepłowody oraz Dnia Seniora i Przeglądu Tradycji i Zwyczajów Bożonarodzeniowych. Wszystkie wymienione działania miały na celu zachęcić mieszkańców Gminy Ciepłowody do udziału, a nawet czynnego uczestnictwa w oferowanych imprezach sportowych czy kulturalnych, a także przyczyniały się do promocji form spędzania czasu wolnego, które sprzyjają rozwojowi zainteresowań, propagowaniem turystyki i rekreacji, a także integracji.

Cel 5 : Przeciwdziałanie uzależnieniom

Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Realizacja tych zadań jest prowadzona w formie gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Opracowany Program jest podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji zadań wymienionych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz przemocy w rodzinie. Ma on na celu działania profilaktyczne i naprawcze zmierzające do zapobiegania powstawania nowych problemów związanych z alkoholem, narkomanią, przemocą w rodzinie, adresowany jest do całej społeczności lokalnej.

Program finansowany jest z budżetu gminy ze środków pochodzących z wpłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Środki uzyskane z zezwoleń na sprzedaż alkoholu wydawane są wyłącznie na realizację programu, a dotyczą działań prowadzonych dla społeczności w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i przemocy w rodzinie.

Koszty na działania priorytetowe czyli na profilaktykę dzieci i młodzieży:

- a) udzielono dofinansowania do ferii zimowych, letnich
  - b) dofinansowano zakup artykułów spożywczych na organizację imprez okolicznościowych dla dzieci,
  - c) zrealizowanie programów profilaktycznych rekomendowanych przez PARPA w Zespole szkolno – Przedszkolnym w Ciepłowodach,
  - d) pokrycie kosztów dożywiania dzieci (gorący posiłek) w szkole i przedszkolu – 9 dzieci,
  - e) dofinansowanie do zakupu materiałów potrzebnych na świetlicę (art. papiernicze),
  - f) opłacenie obozu terapeutycznego dla osoby utrzymującej wieloletnią abstynencję oraz osobę współuzależnioną – córkę(Pomysk Wielki na Kaszubach),
  - g) dofinansowanie do spektakli terapeutycznych dla dzieci w szkole,
  - h) dofinansowanie do warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w szkole,
2. Udział w ogólnopolskiej kampanii profilaktycznej „Zachowaj Trzeźwy Umysł”.
  3. Prowadzenie świetlic środowiskowych – wychowawczej i sportowej (pokrycie kosztów zatrudnienia nauczycieli w świetlicy),
  4. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego.
  5. Zakup materiałów profilaktycznych (plakaty ABC sprzedawcy napojów alkoholowych i ulotki „Bezpieczny kierowca”). Materiały zostały przekazane placówką handlowym działającym na terenie Gminy Ciepłowody, a ulotki „Bezpieczny kierowca” – Komendzie Powiatowej Policji w Ząbkowicach Śląskich celem dystrybucji wśród kierowców.
  6. Dofinansowanie wyjazdu dla dzieci do Zakładu Karnego w Kłodzku wraz z pedagogiem szkolnym. Wykład dotyczący uzależnień i przemocy jego konsekwencje zdrowotne i społeczne prowadzony przez terapeutę ds. uzależnień na terenie Zakładu Karnego. Kontakt bezpośredni z

osobami skazanymi.

7. Szkolenie członków Komisji

8. Zlecenie firmie zewnętrznej skonstruowanie zgodnie z zaleceniami PARPA Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie Gminy Ciepłowody.

9. Dofinansowanie do świadczenia usług zdrowotnych (profilaktycznych) dla mieszkańców gminy Ciepłowody korzystającym z terapii w Centrum Terapii Uzależnień „SANGO” w Ząbkowicach Śląskich.

Współdziałanie z instytucjami i organizacjami w sprawach profilaktyki i zapobieganiu alkoholizmowi jak: OPS Ciepłowody, Policja, Sąd Rejonowy w Ząbkowicach Śląskich, ZSS w Ciepłowodach oraz Ośrodkiem Zdrowia w Ciepłowodach.

6. Opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu w formie postanowień . Ilość wydanych postanowień w 2019 roku - 3.

7. Motywowanie i kierowanie osób nadużywających alkohol do podjęcia leczenia w placówkach leczenia odwykowego.

8. Pokrywanie kosztów szkoleń członków GKRPA i Zespołu Interdyscyplinarnego.

W celu realizacji działań dotyczących przeciwdziałania narkomanii opracowano Gminny Program Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019 – 2020 przyjęty Uchwałą nr 35/V/19 Rady Gminy Ciepłowody z dnia 25.01.2019r.

Cele i zadania ujęte w Programie są realizowane poprzez działania profilaktyczne kierowane do dzieci, młodzieży i rodziców.

Realizowane zadania w zakresie edukacji społecznej polegały na systematycznym i rzetelnym dostarczaniu wiedzy o zagrożeniach związanych z narkomanią i uwrażliwiania na wczesne znaki uzależnienia oraz informowanie o dostępnych formach pomocy

Cel 6 : Ochrona przed przemocą w rodzinie

Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów z różnych instytucji, łącząca swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z instytucji, którą reprezentują, podejmująca współpracę i skoordynowane działania mające na celu niesienie pomocy osobom krzywdzonym, oraz przeciwdziałania zjawisku przemocy na terenie gminy Ciepłowody.

W skład Zespołu wchodzi 11 osób, które reprezentują instytucje:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciepłowodach,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Ciepłowodach,
- Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ciepłowodach,
- Sąd Rejonowy w Ząbkowicach Śl.,
- Prokuraturę Rejonową w Ząbkowicach Śl.,
- Komendę Powiatową Policji w Ząbkowicach Śl.,
- Ośrodek Zdrowia w Ciepłowodach.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych, zgodnie z zawartymi Porozumieniami, wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych, dlatego też Porozumienie stanowi jednocześnie formę zobowiązania do zapewnienia i stworzenia możliwości udziału w posiedzeniach i pracach Zespołu lub grup roboczych wytypowanych przedstawicieli.

Zespół realizuje gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2019-2020.

W 2019r. Zespół Interdyscyplinarny został zwołany cztery razy.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego upoważnili przewodniczącego Zespołu do powoływania grup roboczych.

W 2019r. zostały powołane dwie grupy robocze, które spotkały się na dziewięciu posiedzeniach.

Do Zespołu w 2019r. wypłynęło dziesięć Niebieskich Kart. Wszystkie karty zostały założone przez Policję. W dwóch rodzinach Niebieska Karta została założona dwa lub więcej razy w danym roku sprawozdawczym. W trzech przypadkach karty były też, zakładane w poprzednich latach. Skierowano dziewięć wniosków do Gminnej Komisji do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ciepłowodach.

Osiem rodzin zostało objętych pomocą Zespołu. Łączna liczba osób objętych pomocą to piętnaście. Dwie osoby skorzystały z pomocy psychologicznej, cztery z poradnictwa zawodowego, rodzinnego i socjalnego.

Procedurę Niebieskiej Karty zakończono w siedmiu przypadkach, w związku z ustaniem przemocy w rodzinie i uzasadnionym przypuszczeniem o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy i w jednym przypadku z powodu braku zasadności podejmowania działań.

Ofiarom przemocy proponowana jest pomoc w formie:

- poradnictwa psychologicznego;
- poradnictwa prawnego;
- schronienia w Ośrodku Interwencji Kryzysowej;
- pomocy materialnej z Ośrodka Pomocy Społecznej.

Zespół Interdyscyplinarny pracuje także, ze sprawcami przemocy. Zjawisko przemocy bardzo często powiązane jest z nadużywaniem alkoholu przez osobę stosującą przemoc.

Sprawcom przemocy proponowana jest konsultacja psychologiczna oraz kontakt z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Cel 7 : Działania na rzecz osób starszych

Głównym zadaniem jest uwrażliwienie i aktywizacja społeczności lokalnej na potrzeby osób starszych. W OPS osoba samotna, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Zakres usług uzgadniany jest z osobą potrzebującą tej formy pomocy po rozeznaniu potrzeb w środowisku domowym z uwzględnieniem zaleceń lekarskich.

Partycypowanie w kosztach pobytu naszych mieszkańców w Domach Pomocy Społecznej jest zadaniem własnym Gminy . Koszt utrzymania klientów w domach pomocy społecznej jest bardzo wysoki i stanowi duże obciążenie dla budżetu Gminy. Osoby przebywające w placówce również ponoszą odpłatność w wysokości 70% swojej emerytury. Ośrodek poniósł natomiast różnicę pomiędzy pełną odpłatnością ustaloną przez Starostów i obowiązującą w danej placówce a kwotą wniesioną przez pensjonariusza.

W domach pomocy społecznej w 2019 roku przebywało 8 osób. W wyniku starzenia się społeczeństwa należy spodziewać się wzrostu liczby osób umieszczanych w domach

pomocy społecznej oraz wzrostu kosztów ponoszonych przez gminę.

Rekomendacje :

W kolejnych latach realizacji strategii należy kontynuować oraz rozwijać skuteczne metody pracy z rodzinami. Zaleca się intensyfikację działań profilaktycznych, interwencyjnych oraz wspierających rodziny, zwłaszcza doświadczające lub zagrożone dysfunkcjami –poprzez działania mające na celu utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku(rodzinie dziecka) lub powrotu do niego dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Z tego względu w kolejnych latach wdrażania SRPS niezbędna będzie kontynuacja zatrudnienia asystenta rodziny oraz specjalistów w Punkcie Konsultacyjno-Terapeutycznym, jak również zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej i logopedycznej w szkole. Ważne będzie również doskonalenie i poszerzenie współpracy pomiędzy przedstawicielami instytucji publicznych oraz organizacji społecznych mających kontakt z dzieckiem i jego rodziną. Jednocześnie, w zależności od możliwości pozyskania środków pomocowych, powinny być uruchamiane projekty społeczne uwzględniające szeroko rozumianą edukację rodzicielską (np. „Szkoła dla rodziców”, spotkania i warsztaty z udziałem specjalistów), profilaktykę środowiskową (m.in. w zakresie uzależnień, przemocy w rodzinie, zachowań ryzykownych młodzieży) oraz dostęp do zindywidualizowanych usług wsparcia.

W związku z postępującym procesem starzenia się społeczeństwa w kolejnych latach realizacji strategii należy kłaść większy nacisk na rozwój różnorodnych form aktywności osób starszych (w szczególności poprzez aktywizację edukacyjną, zdrowotną, kulturalną, sportowo-rekreacyjną oraz społeczną). Istotne będzie wspieranie inicjatyw senioralnych oraz międzypokoleniowych, nastawionych nie tylko na odbiór przez osoby starsze, ale aktywnie ich włączających w proces planowania i realizacji. Jest to odpowiedź na współczesne wyzwania związane ze starzeniem się społeczeństwa i wzrostem zapotrzebowania na usługi opiekuńcze i wspierające osoby starsze.

Warto również promować wolontariat wewnątrz-i międzypokoleniowy oraz inicjatywy upowszechniające integrację międzypokoleniową, a także zachęcać seniorów do aktywności od możliwie najwcześniejszego momentu przejścia na emeryturę. Istotne przy tym są jednocześnie działania służące likwidacji barier komunikacyjnych, przestrzennych i architektonicznych, w celu zapewnienia dostępu do przestrzeni publicznej osobom o ograniczonej sprawności. Dobrą alternatywę dla konieczności umieszczenia osób potrzebujących wsparcia w domach pomocy społecznej mogą stanowić usługi środowiskowe w miejscu zamieszkania takie jak usługi opiekuńcze, dzienny dom pobytu czy mieszkania chronione (nie tylko dla osób starszych, ale również niepełnosprawnych i chorujących).

Ważnym kierunkiem działań podejmowanych w ramach lokalnej polityki społecznej powinna być edukacja społeczna, obejmująca w szczególności:

- ♣ edukację prozdrowotną w obszarach takich jak zdrowe starzenie się, przeciwdziałanie występowaniu chorób cywilizacyjnych, aktywny tryb życia bez nałogów;
- ♣ edukację ekonomiczną i prawną w zakresie m.in. gospodarowania budżetem domowym, zaciągania pożyczek i kredytów;
- ♣ edukację ekologiczną, służącą kształtowaniu postaw dbania o środowisko naturalne, podniesienie poziomu świadomości ekologicznej, promocję odnawialnych źródeł energii.

Gmina Ciepłowody dysponuje potencjałem społecznym, który może być wykorzystany na rzecz rozwoju środowiska lokalnego. Potencjał ten nie jest jednak w dostatecznym stopniu uruchomiony. Dlatego też istotne znaczenie będzie miało aktywizowanie i włączanie mieszkańców w inicjatywy służące poczuciu współodpowiedzialności za najbliższe otoczenie oraz całą wspólnotę samorządową. W tym celu wskazane jest wzmacnianie roli lokalnych liderów, w tym radnych, sołtysów, członków rad sołeckich, przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz mieszkańców angażujących się lub chcących się zaangażować w życie lokalnej społeczności.

Warto jednak wskazać, że zasadniczo nie zmienia się sytuacja osób, które ze względu na różnorodne bariery, takie jak np. niepełnosprawność, wiek, brak wykształcenia i doświadczenia zawodowego, niższy potencjał intelektualny, a także prezentowane postawy i wykształcone nawyki (np. roszczeniowość, wyuczona bezradność), są najbardziej zagrożone długotrwałym bezrobociem i biernością społeczną. Odpowiedzią na te wyzwania może być ekonomia społeczna, w tym ekonomizacja działalności organizacji pozarządowych.

Podsumowanie :

Podjmując dalsze działania w ramach realizacji strategii trzeba mieć na uwadze dynamikę i nieprzewidywalność sytuacji społeczno-gospodarczej. Okres przygotowywania niniejszego raportu to czas pandemii koronawirusa w Polsce, Europie i na świecie, która spowodowała zagrożenie zdrowia i utratę życia wielu ludzi, wykazała niewydolność służby zdrowia w okresie dużego natężenia zachorowań, a także przyczyniła się do kryzysu gospodarczego. W skali gminy skutki pandemii mogą być widoczne w utracie płynności finansowej i upadku przedsiębiorstw, zwiększeniu bezrobocia, a co za tym idzie także ubóstwa i innych problemów osób i rodzin. Sytuacja powinna być na bieżąco monitorowana, ponieważ może zajść konieczność aktualizacji Strategii z uwzględnieniem nowych uwarunkowań.

Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Ciepłowodach
Ewa Raspej

Załącznik :

Wskaźniki ubóstwa i wykluczenia społecznego, źródło OZPS.

Wskaźniki Ubóstwa i Wykluczenia Społecznego w podziale na:

1. WYMIAR FINANSOWY

- Wskaźnik 1: Dochód w gminie przypadający na 1 mieszkańca.

Wskaźnik został obliczony w oparciu o dane z Banku Danych Lokalnych GUS - Finanse Publiczne > Dochody budżetów gmin i miast na prawach powiatu > Dochody na jednego mieszkańca

- Wskaźnik 2: Liczba osób, którym przyznano świadczenie (pieniężne/niepieniężne) przypadająca na każde 1000 mieszkańców gminy.

Wskaźnik został obliczony w oparciu o dane ze sprawozdania MRPIPS-03 Dział 3 w.1 k.1 (Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych OGÓŁEM (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania) - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie)

- Wskaźnik 3: Odsetek osób długotrwale korzystających z pomocy %

Wskaźnik został obliczony w oparciu o dane:

- z systemów dziedzicznych Zabezpieczenia Społecznego - Liczba osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej w roku poprzedzającym badanie

- ze sprawozdania MRPIPS-03 Dział 3 w.1 k.1 (Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych OGÓŁEM (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania) - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie)

2. WYMIAR WARUNKÓW ŻYCIA

- Wskaźnik 1: Odsetek mieszkań wyposażonych w instalacje w %

Wskaźnik został obliczony w oparciu o dane z Banku Danych Lokalnych GUS - Gospodarka mieszkaniowa i komunalna > Zasoby mieszkaniowe > Mieszkania wyposażone w instalacje – w % ogółu mieszkań

- Wskaźnik 2: Powierzchnia użytkowa mieszkania w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie

Wskaźnik został obliczony w oparciu o dane z Banku Danych Lokalnych GUS - Gospodarka mieszkaniowa i komunalna > Zasoby mieszkaniowe > Zasoby mieszkaniowe - wskaźniki

- Wskaźnik 3: Odsetek mieszkań w zasobach gminnych, w których występują zaległości w opłatach

Wskaźnik został obliczony w oparciu o dane z Banku Danych Lokalnych GUS - Gospodarka mieszkaniowa i komunalna > Zasoby mieszkaniowe > Zaległości w opłatach za mieszkania w zasobach gminnych

3. WYMIAR SYTUACJI NA RYNKU PRACY

- Wskaźnik 1: Wskaźnik bezrobocia

Wskaźnik został obliczony w oparciu o dane z Banku Danych Lokalnych GUS - Rynek Pracy > Bezrobocie rejestrowane > Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci

	Wskaźnik	Wartość wskaźnika
Barometr ubóstwa – wymiar finansowy	Wskaźnik nr 1 - Dochody gminy/powiatu na 1 mieszkańca	4313
Barometr ubóstwa – wymiar finansowy	Wskaźnik nr 2 - % osób korzyst. z pomoc spot. - liczba mieszkańców	2
Barometr ubóstwa – wymiar finansowy	Wskaźnik nr 3 - % długotrwale korzyst. z pomocy spot.	39
Barometr ubóstwa – warunki życia	Wskaźnik nr 1 - Odsetek mieszkań wyposażonych w instalacje w %	82
Barometr ubóstwa – warunki życia	Wskaźnik nr 2 - Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na osobę	86
Barometr ubóstwa – warunki życia	Wskaźnik nr 3 - % mieszkań z zaległościami w opłatach	9
Barometr ubóstwa – sytuacja na rynku pracy	Wskaźnik nr 1 - Wskaźnik bezrobocia (% udział bezr. w ludn. og.)	6

Wartość wskaźnika ubóstwa w wymiarze finansowym.

Wskaźnik finansowy pokazuje kondycję finansową gminy w odniesieniu do innych gmin w województwie.

Im wyższa wartość wskaźnika, tym sytuacja gminy jest korzystniejsza.

Ze względu na skalę zjawiska na poszczególnych poziomach administracyjnych wskaźniki zostały ujednolicone w celu ich wzajemnego porównywania.

Oznacza to, że wartością bazową jest „zero” dla województwa, co pozwala porównać wszystkie przedstawione poziomy administracyjne względem siebie.

W ramach obliczania wskaźnika ubóstwa standaryzacji poddano:

Wskaźnik 1: Dochód w gminie przypadający na 1 mieszkańca

Wskaźnik 2: Liczba osób, którym przyznano świadczenie (pieniężne/niepieniężne) przypadająca na każde 1000 mieszkańców gminy

Wskaźnik 3: Odsetek osób długotrwale korzystających z pomocy %

Gmina	Wskaźnik finansowy
Ciepielowo	0,00
Powiat (średnia)	-0,33
Województwo (średnia)	0,00

Wartość wskaźnika ubóstwa w wymiarze warunków życia.
Wskaźnik warunków życia pokazuje poziom jakości życia w gminie w odniesieniu do innych gmin w województwie. Im wyższa wartość wskaźnika, tym sytuacja jest korzystniejsza i oznacza, że w gminie warunki życia są dobre dla większości mieszkańców.

Dodatnia wartość "Wskaźnika w wymiarze warunków życia" oznacza, że w gminie pod względem jakości życia, pod względem lokalowym i wyposażenia lokali sytuacja jest lepsza niż w przeciętnej gminie w województwie.

Ze względu na skalę zjawiska na poszczególnych poziomach administracyjnych wskaźniki zostały ujednolicone w celu umożliwienia ich wzajemnego porównywania.

Oznacza to, że wartością bazową jest „zero” dla województwa, co pozwala porównać wszystkie przedstawione poziomy terytorialne względem siebie.

W ramach obliczenia wskaźnika ubóstwa standaryzacji poddano:

Wskaźnik 1: Odsetek mieszkań wyposażonych w instalacje w %

Wskaźnik 2: Powierzchnia użytkowa mieszkania w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie

Wskaźnik 3: Odsetek mieszkań w zasobach gminnych, w których występują zaległości w opłatach

Następnie wyznaczono średnią arytmetyczną powyższych trzech wskaźników cząstkowych, a tym samym obliczono zagregowany wskaźnik.

Gmina	Wskaźnik warunków życia
Ciepiowody	0,36
Powiat (średnia)	-0,17
Województwo (średnia)	-0,00

Wartość wskaźnika ubóstwa w wymiarze rynku pracy.
Zerowa wartość wskaźnika dla województwa jest wartością odniesienia i została potraktowana jako przeciętna wartość w gminach danego województwa.

Dodatnia wartość wskaźnika w wymiarze rynku pracy oznacza, że pod tym względem gmina jest w lepszej kondycji niż przeciętna gmina w całym województwie.

Gmina	Wskaźnik rynku pracy
Ciepłowody	-0,34
Powiat (średnia)	-0,45
Województwo (średnia)	0,00